PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ШЛЯХИ РАД. ВЛАДИ НА УКРАЇНІ.

(З докладу голови Раднаркому України тов. В. Чубаря на сесії Ц.В.К. Радянського Союза.)

В половині квітня відбулася в Москві сесія Ц.В.К. Радянського Союза, на якій з докладом про політичний, економічний і культурний стан України виступив голова Ради Народніх Комісарів України тов. В. Чубар.

В 1919 році, — починає свій доклад тов. Чубар, — тов. Ленін з приводу перемоги над Денікіном вказував на велику вагу завдання утворення союзу національностей. Звичайно, такого союзу відразу не можна утворити. Для цього потрібна велика робота і довгий час. Основне питання, що ми ставимо як тут, так і на Україні, — це питання про те, чи утворили ми такий міцний союз, як про це писав тов. Ленін? Я гадаю, що цього завдання в повній мірі ми ще не вирішили, бо воно таке складне й велике, що для певного його розвязання потрібно ще багато років великої напруженої роботи. Україна в своїй роботі весь час ішла і йде шляхом зміцнення союзу націй і шляхом задоволення національних та культурних потреб населення. Робітники та селяне України також, як пролетаріят всіх инших союзних республік, свідомі того, що боряться за радянську владу і що зміцнити Радянський Союз можна тільки в союзі між собою.

Ви знаєте, що з перших днів революції шовністи мріяли відірвати Україну від Росії і утворити самостійну незалежну Україну під протекторатом Заходу. Вони хотіли самостійної України, але-ж не хотіли влади робітників та селян.

Зріст шовінізму, що відштовхував буржуазію від Росії, привів до того, що в Бресті при підписанню мирної угоди українська буржуазія прохала німецьку послати своє військо для встановлення ладу на Україні та оборони її від більшовиків. Німці прийшли і почали хазяйнувати. В першу чергу вони прогнали Центральну Раду й посадили гетьмана Скоропадського. Ідучи шляхом утворення "самостійної" України, Петлюра підписав угоду з Польщею і разом з тією еміграцією, що нині перебуває закордоном і ще й досі репрезентує там "українську народню республіку", віддав Польщі Галичину, Волинь та Полісся. Вони це зробили для того, щоб не віддавати влади до рук робітників та селян. Але робітники та селяне України незабаром зрозуміли, куди повертають шовіністи і твердо пішли шляхом утворення єдиного Союзу Радянських Республік. Історія довела правильність цього шляху, бо тільки в єднанні з иншими народами Союзу Україні пощастило вигнати з своєї території ворогів і закріпити владу робітників та селян".

Далі т. Чубар говорить про те, що навіть після того, як радянська влада зміцнилась на Україні, еміграція не заспокоїлась.

Ще й досі в Парижі існує й живе "український народній уряд" на чолі з Петлюрою. Ми зовсім не певні того, що ті, кому це вигідо, не використовують цього уряду для цілей, скерованих проти Радянського Союзу.

Білогвардійська еміграція ще й досі одержує гроші від капіталістичних держав на підтримку бандитських кадрів.

Білогвардійщина, вигнана з України, лишила після себе уламки в особі бандитизму. Для боротьби з бандитизмом уряд робітників та селян приклав багато сил, бо треба було не тільки знищити бандитизм, але й знайти ті засоби, що усунули-б всі передумови до його розвитку. Ці передумови полягали в тім, щоб ця широка маса населення перестала вірити "принадним гаслам" емігрантських білогвардійців. Взятий урядом курс на те, щоб національну політику робітники та селяне України творили власними руками, щоб найповніше виявити і забезпечити потреби національних меншостей, привели українські широкі маси до того переконання, що влада Рад, є та влада, що виросла з гущі самих народніх мас.

Ті звязки, що їх білогвардійські емігранти довгий час зберігали на території України, почали рватися, і селяне та інтелігенція єдиним фронтом повели боротьбу за радянську владу.

Нині на Україні бандитизму нема і нема грунту для його існування. В цьому відношенні надії імперіялістів не те, що вони коли небудь знайдуть на території України допомогу для боротьби з радянською владою, даремні.

(Далі буде.)

ПІДСУМКИ НАРАД ПРОВІНЦІОНАЛЬНОГО З'ЇЗДУ ТУРФДІМ,

що відбувся в днях 16. і 17. квітня, 1926 року, в Торонто, Онт.

Провінціональний з'їзд ТУРФДім в Онтерію, що відбувся в Торонто, як один з найкраще зарепрезентованих, поклав, безперечно, нові основи організаційно-культурної праці серед українського робітництва цеї провінції.

Він не тільки начеркнув програму діяльности, не тільки застосував рішення семого всекраєвого з'їзду ТУРФДім до умовин цеї провінції, але й відкрив новий грунт для праці нашої організації, що досі мало або й зовсім був для нас незнаний.

Ми побачили на цему з'їзді багато недостач, багато занедбань та недогляду, ми провірили внутрішнє життя поодиноких наших відділів, пізнали їхні хиби й неправильности та поробили всякі старання, щоби їх в найкоротшому часі усунути.

Однак чи не найбільше далось запримітити те, що провінція Онтерію пропорціонально до числа її українського населення, під зглядом організованости стоїть позаді других провінцій. Для того з'їзд й намітив таку широку програму акції на слідуючий рік як для ново-вибраного Провкому, так й для поодиноких відділів та всего членства нашої організації, на чиїх-то плечах лежить відповідальність за її виконання.

Поки вспіємо надрукувати повний звіт з цього з'їзду, вважаємо за свій обовязок подати до відома членства, бодай вкоротці, підсумки з ухвал з'їзду, якими товариші на місцях повинні руководитись до отримання звіту.

Резолюції й домагання відділів.

Найкращим свідоцтвом того, що по відділах бракує багато дечого конечного для організації, були чисельні домагання й резолюції, на основі яких з'їзд угрунтував свої рішення й постанови.

Загальне домагання відділів ТУРФДім було: "Давайте нам організатора!" Від відділів Жінсекції: "Висилайте організаторку!"

Над цими домаганнями велась досить довга дискусія, головно над можливістю висилки організаторки.

З дискусії виявилось, що по місцевостях є багато жінок-робітниць, яких можна-б і без організаторки організувати, але через брак співпраці зі сторони товаришів місцевих відділів вони ще й досі не з'організовані.

З огляду на це, з'їзд взиває місцеві відділи ТУРФДім, щоб ті звернули якнайбільше уваги на розвиток відділів Жінсекції. Щоб старались висилати до них своїх найздібніших товаришів, які з'уміли-б ці відділи піднести.

З'їзд застановлявся також над питанням висилки організаторки й рішив започаткувати спеціяльний організаційний фонд. Поодинокі відділи Жінсекції повинні час від часу устроювати якісь підприємства на ту ціль та в той спосіб збудувати такий фонд. Цей фонд належить посилати до Провкому. Якщо пізніше ця спроба виявиться успішною, то можна буде те саме зробити у всіх провінціях на всекраєву скалю під керовництвом Ц. К. Жінсекції.

Організування відділів Секції Молоді при ТУРФДім.

Зі звітів делегатів та домагань від відділів з'їзд переконався, що в провінції відчувається брак відповідної масової організації, що могла-б охопити чисельну українську робітничу молодь та заставити її до корисної культурної та організаційної праці. З'їзд розбірав подрібно рішення семого з'їзду ТУРФДім в цій справі, засягав інформацій від представника Ц. В.К. ТУРФДім та рішив негайно приступити до організування таких організацій де тільки це можливе.

Делегати й делегатки на онтерійський провінціональний з'їзд ТУРФДім, що відбувся в Торонто 16. і 17. квітня 1926.

Організування діточих робітничих шкіл.

Беручи на увагу те, що зараз маємо багато таких місцевостей, де немає наших організацій, але є там велике число українських дітей, що не мають нагоди вчитися української мови, та тим самим відчужуються від своїх власних родичів, які переважно тратять над ними контролю, рішено, щоб найблищі відділи ТУРФДім старались в таких місцевостях організувати та підтримувати оскільки можливо такі робітничі діточі школи. Вони повинні допомагати їм своїми порадами, вказівками, а навіть приміром своїх місцевих діточих шкіл, як належить вести їх та які користи приносять вони як для самих дітей, так й для їхніх родичів.

Допомога слабшим відділам.

Рішено, щоб сильніші відділи старались заопікуватись відділами слабшими, що найблище від них віддалені. Щож до того, щоб кожний відділ міг як слід вести свою працю, потрібно, щоб в них були досвідчені й практичні люде, що могли-б такою працею керувати. Не кожний однак відділ має в себе таких людей, помимо того, що можуть бути всі його члени дуже щирі й мати найкращі бажання до такої праці. Сама щирість й бажання без досвіду й практики справи не задоводять.

Через це й рішення таке запало, щоб відділи, котрі мають таких товаришів і товаришок, могли заопікуватись такими, в котрих їх немає. Це однак треба вести від наглядом й контролею Провкому, який мусить знати, в який спосіб така допомогова праця провадиться на місцях у всіх її подробицях.

Поширення кольпортажу своєї преси.

Справа з кольпортажем в нас таки дуже занедбана. Ширення робітничої літератури й преси, це ширення ідей робітничих, ширення впливу наших організацій, це їхній зріст. Кольпортаж по відділах стоїть звичайно дуже слабо.

З'їзд підчеркує важливість цеї праці та взиває відділи наших організацій відновити її й поставити на належну висоту.

Звіт з нарад провз'їзду.

З'їзд рішив, щоб звіт з нарад Провінціонального З'їзду видати окремо. Щоб відділи цими звітами, а головно ухвалами з'їзду, руководились у веденню своєї праці на місцях. Копії такого звіту вишлеться для кожного члена й членкині нашої організації в цій провінції.

З'їзд уважає недопустимим, щоб ці звіти опісля валялися по відділах, а члени щоб висловлювались, що немає кому порадити що й як робити.

Контроля й підпорядкованість драмспівгуртків.

З огляду на те, що по деяких місцевостях Драмспівгуртки відходять від статута нашої організації і починають творити організацію в організації, що спричиняє часто непорозуміння в організації, з'їзд окремою резолюцією вияснює ролю, яку відіграють ці гуртки в нашій організації, як їх розуміти та як повинні вони вести свою працю на місцях.

Книжки по жіночому питанню в бібліотеках відділів ТУРФДім.

Реагуючи на відсутність літератури по жіночому питанню у бібліотеках наших відділів, якими товаришки на місцях могли-б послугуватись, з'їзд рішає, щоб відділи ТУРФДім подбали про літературу найбільш підходячу для читання жінкам.

Ц.К. Жінсекції мав-би час від часу подавати рекомендації для відділів Секції в своєму офіціяльному органі, "Робітниці", які книжки найприступніші для жінок, та де й як їх дістати.

За посередництвом цього-ж комітету відділи Жінсекції мають замовляти всяку літературу, та відповідні часописи.

Обовязки вчителів діточих шкіл.

В деяких відділах вчителі діточих робітничих шкіл відмовляються вчити теорії музики й співу, мовляв, це не є їхнім обовязком.

З'їзд виніс в цій справі резолюцію, яка накладає на вчителів обовязок вчити цей предмет. Це відноситься до таких вчителів, що знають теорію музики, а відмовляються вчити її других.

Виконування рішень і постанов Семого З'їзду.

Провінціональний з'їзд, вислухавши докладу представника Ц.В.К. ТУРФДім про ухвали й постанови семого всекраєвого з'їзду ТУРФДім, про їхнє значіння й важливість для нашої організації, взиває членство відділів провінції Онтерію й Квебеку, щоб ті негайно приступали до практичного виконування всіх цих ухвал, розуміючи, що найменше занедбання їх спричиняє застій в організації.

Провінціональне оподаткування.

Зі звіту секретаря Провкому вичвилось, що не всі відділи виповнили досі свої повинности зглядом Провкому. Пять-центове оподаткування від кожного члена до Провкому, дає йому можність покривати кошти переписки та всіх найконечніших видатків, але невиконування цього відділами привело до того, що Провком має недобір в касі й не міг розвинути своєї діяльности.

З'їзд застановлявся над цею справою довший час і вкінці вирішив, щоб на майбутнє відділи старались точно ці оподаткування сповняти, а всі відділи, що мають це оподаткування затягнене, щоб його виповнили за минулий рік.

Книговодство по відділах.

З огляду на те, що по відділах досі ще не заведено одностайного книговодства, як це було рішено з'їздом, провінціональний з'їзд ТУРФДім взиває відділи цеї провінції, щоб вони, в міру того, як відновляють свої відділові книжки, старались їх замовляти в Ц.В.К. у Вінніпегу та тим завели в себе одностайне книговодство.

З'їзд про пресові кампанії.

З'їзд констатує факт, що на сході Канади пресові кампанії по деяких відділах переводяться досить мляво. Є випадки, де товариші ставлять місцеві, дрібні потреби вище загально-організаційних, що не є доброю ознакою організації.

З'їзд визнає, що справа преси є справою першої ваги та що від її існування залежить існування й розвиток організації. Тому з'їзд кладе свій найбільший натиск на справу кампаній пресових, та взиває відділи, як й поодиноких товаришів до енергійної праці підчас пресових кампаній в користь нашої преси.

Преса, це серце організації!

Викорінюймо всяке зло з наших відділів!

Підраховуючи наші досягнення й успіхи, мусимо також звернути увагу й на злі сторони деяких наших відділів, а головно поодиноких їхніх членів.

В нас, на сході, від якогось часу починають вкорінюватись внутрі організації такі поступки, яких ми толерувати не можемо. Мусимо повести енергійну кампанію проти всего злого й поганого в наших відділах. Ми мусимо зробити нашу організацію взірцевою під кожним зглядом. Мусимо вичистити з неї все зло, хоч-би ця операція була дуже болючою.

Невиконування постанов та рішень організації, умисне перекручування їх, плянове ухилювання від обовязків організації, погане й нетактичне відношення до неорганізованих робітників й робітниць, а також вибрики деяких одиниць, що наносять поважні удари для організації, все те мусимо за всяку ціну викорінити.

Коли, з одної сторони, мусимо бути толерантні і вирозумілі у відношенню до неорганізованих робітників й робітниць, критично приглядатись причинам їхньої неорганізованности, коли мусимо вміти відноситись до новоступивших й невироблених товаришів, так з другої сторони, мусимо також зводити завзяту й безпощадну боротьбу з пустомельством, та поверховністю, якою деякі одиниці стараються закривати свою бездіяльність в організації.

Відділи нашої організації повинні стати принадою й взірцем для тих, що стоять ще позаді рямцями. Вони мусять стало доповнятися свіжими силами нового членства. Без цього організація не зможе відіграти тої важливої ролі, яку на неї наложено.

Будова друкарні у Вінніпегу.

Зі зростом нашої організації, зростають і її дальші вимоги.

Потреба ширшого приміщення для нашої друкарні є справою остільки важною, що обійти її ніяк неможливо.

Теперішнє її приміщення паралізує дальший розвиток цілої нашої організації, та й не її самої. Брак шкільних підручників, підручників для ведення всякої організаційної праці, поширення газети, журналу й багато инших вимог, накладають на членство наших організацій та на весь український робітничий і фармерський загал в Канаді обовязок побудувати нове приміщення для нашої преси.

З'їзд вважає своїм обовязком підкреслити цю нову потребу, та взиває членство відділів цеї провінції, а також весь український робітничий загал, доложити всіх старань й енергії, щоб ця будова в найблищому майбутньому була зреалізована.

Будова будинку ТУРФДім в Торонто, Онт.

Як справа будови друкарні, так і справа будови Укр. Роб. Дому в Торонто, потребу якої відчуває на тільки саме Торонто, але й ціла провінція, а то й ціла організація, являється для нас дуже важним питанням.

Тому-то з'їзд уповажнив новий Провком підприняти всякі можливі кроки, щоб дати цій будові належну фінансову поміч. З'їзд уповажнив Провком устроїти ряд всяких підприємств в дооколичних відділах й місцевостях на дохід будови цього будинку.

З'їзд взиває відділи й поодиноких товаришів й товаришок цеї провінції, а також звертається до всего українського робітництва з зазивом, прийти цій будові з негайною допомогою.

Організування нових відділів.

З'їзд взиває всі наші відділи в провінції перевірити дооколичні місцевости, та де тільки можна, започаткувати організування нових відділів.

Про кожний новий здобуток під цим зглядом відділи мають сповіщати Провком, який, в разі потреби, висилатиме поміч для поширювання такої праці на місцях.

Щоб наші відділи старались звязувати з Провкомом ріжні місцевости, а то й поодиноких товаришів, де можна-б розпочати організаційну працю.

Ріжні ухвали й рішення.

Крім вище наведених ухвал, з'їзд рішив також про висилку торонтонської мандолінової орхестри в поблизькі до Торонта місцевости і вдатись до Ц.В.К. ТУРФДім з проханням вислати вінніпегську мандолінову орхестру на об'їздку в східну Канаду.

З'їзд заняв становище відносно кімнат-читалень, про які вирішив семий всекраєвий з'їзд, щоб їх по відділах негайно заводили і взиває відділи до ведення гармонійної праці з другими братніми організаціями.

Точність й дисціпліна мусять в нас бути виконані на діл.

Розподіл праці в організації мусить бути введений, бо від цього залежить дальший розвиток її.

Резолюції.

З'їзд ухвалив резолюцію протесту проти наклепів буржуазної преси на нашу організацію, та поручив Провкомові віднестись з цею справою до Канадійської Робітничої Оборончої Ліги та дістати її поперття.

Це є короткий начерк ухвал Провінціонального з'їзду, яким товариші на місцях повинні руководитись до часу, поки надрукується повний звіт З'їзду окремою відбиткою.

Сподіємось, що цього повинно-б вистарчити на разі, а відділи, що бажали-б більше пояснень та ширших інформацій, повинні звертатись до Провкому й такі вишлеться їм дуже радо.

З товариським привітанням, та бажанням накращих успіхів в праці,

В. Босович, секр. З'їзду.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Провком Алберти й Бритіш Коломбії повідомляє відділи ТУРФДім у тих провінціях, що перед провінціональним з'їздом не має спромови вислати організатора на об'їздку.

Щодо фармерських околиць, які лежать на північ від Едмонтону, то вони можуть дістати організатора на листовне домагання з підписом голови й секретаря товариства. Вони мали би поповнити кошти подорожі організатора.

Provcom
Ukrainian Labor Temple
10628 — 96 St.,
Edmonton, Alta.

ПРОВІНЦІОНАЛЬНИЙ З'ЇЗД ТУРФДІМ В ЕДМОНТОНІ.

Пятий з ряду провінціональний з'їзд Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім провінцій Алберти й Бритіш Коломбії відбудеться в днях 10., 11. і 12. червня, 1926 року, в Українськім Робітничім Домі в Едмонтоні, Алберта.

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ:

1. Відкриття з'їзду.
2. Вибір верифікаційної комісії і провірення уповноважень делегатів.
3. Вибір президії з'їзду.
4. Привіт представника Ц.В.К. ТУРФДім та делегатів від братніх організацій.
5. Звіт Провінціонального Комітету ТУРФДім і фінансовий звіт заряду Укр. Роб. Дому в Едмонтоні.
6. Звіти делегатів і делегаток від відділів і товариств ТУРФДім.
7. Вибір комісій: контрольної, маєтково-фінансової пресово-резолюційної, організаційно-просвітної і драматично-музичної.
8. Засідання комісії і їхні справоздання.
9. Положення Українських Робітничих і Фармерських Домів в Алберті і Бритіш Коломбії.
10. Справи Жіночої Секції.
11. Робітничо-фармерські діточі школи при відділах ТУРФДім.
12. Організаційно-освітня праця серед українських робітників і фармерів.
13. Справи Секції Молоді ТУРФДім.
14. Робітничо-фармерська преса.
15. Драматично-співацькі та орхестральні гуртки при відділах ТУРФДім.
16. Справа Бурси в Едмонтоні при Укр. Роб. Домі.
17. Вибір Провкому, контрольної комісії та инших комітетів.
18. Закриття з'їзду.

Оповіщаючи час скликання провінціонального з'їзду, Провінціональний Виконавчий Комітет взиває всі відділи й товариства ТУРФДім в Алберті і Бритіш Коломбії основно передискутувати цю програму і всякі зауваження вчасно подати листовно до Провкому. Одночасно Провком взиває всі відділи й товариства ТУРФДім та Жіночої Секції в Алберті і Бритіш Коломбії добре підготовитися до цего з'їзду та взяти в нему численну й активну участь.

Взиваємо братні нам робітничо-фармерські організації прислати на цей з'їзд своїх представників.

Товариші! Ми повинні енергічно розвинути нашу організаційну й кульрно-освітну працю! А для цего нам треба зібратися разом, обговорити всі наші справи та виробити один плян спільного ділання.

Тож приїзджайте, товариші й товаришки, на провінціональний з'їзд ТУРФДім до Едмонтону.

З товариським привітом,

ЗА ПРОВКОМ АЛБЕРТИ І БРИТІШ КОЛОБІЇ:

О. Шидловський, голова, С. Чабан, заступник голови,
І. К. Лупул, секретар.

Три старі рибаки, що по довголітній праці залишилися жебраками.

Сцена з драми "Надія", яку побачите сьогодня в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу. Приходіть громадно, приходіть на час! Такої драми ви певно ще не бачили. Нові одяги, прекрасні сцени!

МАКСИМ ГОРКИЙ.

СИЛА ТРАДИЦІЇ.

(З італійських оповідань.)

(Докінчення.)

Та одного разу Серафіні вдалося підслухати, як її дочка і Гварначья обмірковували плян своєї утечі, — в цю лиху хвилину відважилася вона на жахливу справу...

У неділю народ зібрався до церкви слухати мессу[1]). Спереду стояли жінки в яскравих святочних спідницях та хустках, позаду навколюшки — чоловіки. Прийшли й коханці помолитися Мадонні про свою долю.

Серафіна Амато прийшла до церкви пізніше від усіх, одягнена також по святковому, в широкому, гаптованому кольоровою вовною переднику зверх спідниці, а під передником — сокира...

Поволі, з молитвою на устах підійшла вона до ікони архангела Михайла патрона[2]) Сенеркії, уклонилася навколюшки перед ним, прикладалася до руки і непомітно пролізла до спокусителя дочкиного, що стояв навколюшки, двічі вдарила його по голові, вирубавши на ній римське пять чи літеру "V", що означає вендетта — помста.

Гураган жаху охопив людей. З криком та галасом кинулися всі до дверей, багато попадало, мов діти, а Серафіна стояла з сокирою в руках над біднягою Донато та дочкою, що впала без памяти.

Так простояла вона багато хвилин, а коли люди, зрозумівши все, схопили її, вона почала голосно молитися, здійнявши до неба очі, повні дикої радости.

— Святий Михайло, — дякую тобі! Це ти дав мені сили, щоб помститися за знеславлену честь жінки, моєї дочки.

Коли-ж дізналася вона, що Гварначья живий і його віднесли на стільці до аптеки, де перевяжуть жахливі рани, вона затремтіла і з очима, повними божевільного жаху, сказала:

— Ні-ні, — я вірю в бога, він умре, цей чоловік. Я-ж тяжко поранила, це почувала моя рука — і бог справедливий. Ця людина мусить умерти...

Невдовзі цю жінку будуть судити і звичайно, засудять тяжко, але чому навчить суд ту людину, що сама себе вважає правою чинити рани й удари? Залізо-ж не стає мякше, коли його кують.

Суд людський каже людині:

— Ти не винний.

Людина відповідає — так чи ні — і все лишається таким, як і раніше було.

А зрештою, дорогі сіньори, треба сказати, що людина повинна рости й плодитися там, де живе, де його любить земля і жінка...

(Переклав Мих. Марусик.)

[1]) Служба в церкві, обідня. — Прим. перекл.
[2]) Покровитель села.